

UCHWAŁA NR V/25/2018
RADY MIEJSKIEJ W STĄPORKOWIE
z dnia 20 grudnia 2018 roku

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii w gminie Stąporków na 2019 rok.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 994 z późn. zm.), art. 4¹ ust. 2 i ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 487 z późn. zm.) oraz art. 10 ust. 2, ust. 2 a, ust. 2 b i ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1030 z późn. zm.), **Rada Miejska w Stąporkowie uchwala, co następuje:**

§ 1.

Wprowadza się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2019 rok, który otrzymuje brzmienie określone w załączniku nr 1 do niniejszej Uchwały.

§ 2.

Wykonanie Uchwały powierza się Burmistrzowi Stąporkowa.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2019 roku.

Przewodniczący Rady Miejskiej
Jacek Kołodziej

UZASADNIENIE DO UCHWAŁY

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w gminie Stąporków na 2019 rok.

Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii nakłada na gminy obowiązek realizacji zadań w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz narkotykowych. Sposób, w jaki zadania te są realizowane określa uchwalany przez Radę Miejską, corocznie Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w gminie Stąporków.

Środki na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w gminie Stąporków pochodzą zgodnie z art. 18 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. Prace nad projektem Programu odbywały się w oparciu o doświadczenie zebrane podczas realizacji wcześniejszych edycji gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, przy współpracy dotychczasowych realizatorów w/w programów. Kluczowym elementem prac nad Programem były konsultacje z udziałem osób pracujących w obszarze profilaktyki, których celem było wyznaczenie głównych kierunków działań profilaktycznych i celów niniejszego programu.

Załącznik nr 1 do Uchwały Nr V/25/2018
Rady Miejskiej w Stąporkowie z dnia 20 grudnia 2018 roku
w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2019.

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
W GMINIE STĄPORKÓW NA 2019 ROK**

Rozdział I Wstęp

*„...iść tam, gdzie nie jesteś mile widziany, ale potrzebny
i zostać dopóki nie staniesz się mile widziany, ale już niepotrzebny”
– idea mojej i Twojej pracy*

Niezmiennie trudno jest pokonywać rodzinne i życiowe problemy bez uporania się z krytycznym: bolączką alkoholizmu w domu. Uzależnienie od alkoholu to jedna z głównych chorób cywilizacyjnych, dotyczy ona nie tylko milionów alkoholików, ale i ich bliskich. Oczywiście jest to, że nikt, kto sięga po alkohol, nie czyni tego po to, by zachorować. Jednakże wciąż zadajemy sobie pytanie: *dlaczego ludzie piją i się uzależniają?* Poszukując odpowiedzi na to pytanie można przestudiować ogrom publikacji znanych autorów, jednakże nie znajdziemy w nich jednoznacznej odpowiedzi na pytanie dlaczego jedni ludzie piją mniej, a inni więcej, jedni stają się alkoholikami, a inni nie, mimo że piją w sposób porównywalny. Alkoholizm jest szczególnym rodzajem uzależnienia. Jako choroba dyskretnie wdzierając się w życie człowieka, sięgając przy tym spustoszenie organizmu, powoli ale skutecznie doprowadzając do jego wyniszczenia. Problemy związane z uzależnieniem od alkoholu naruszają właściwie każdy aspekt życia, inicjując określone skutki. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w gminie Stąporków na 2019 rok, zwany dalej Programem, określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych, wynikających z używania alkoholu. Realizację zadań z zakresu ochrony zdrowia nakłada na samorządy gmin art. 7 ustawy o samorządzie gminnym, a zadania własne gminy wynikają bezpośrednio z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2016 r., poz. 487), oraz art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1030 z późn. zm.). Ustawa nakłada na organy administracji państwowej oraz jednostki samorządu terytorialnego obowiązek podejmowania działań zmierzających do ograniczania spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania, działania na rzecz trzeźwości, przeciwdziałania powstawaniu i usuwaniu następstw nadużywania alkoholu, wspierania działalności w tym zakresie, które obejmują w szczególności:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem.
2. Udzielanie rodzinom szerokiej pomocy, w tym także pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii.
4. Wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych, a także osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii.

Rozdział II Diagnoza

- Miasto i Gminę zamieszkuje łącznie ok. 17 253 mieszkańców, w tym 8826 kobiet i 8427 mężczyzn (stan na dzień 31.12.2017 r.)
- Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w PUP – 974 osoby (stan na dzień 31.12.2017 r.)
- Liczba przedszkoli – 5
- Liczba szkół podstawowych – 6, oraz Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych - 1
- Liczba ośrodków kultury – 1
- Liczba obiektów sportowych (wraz z boiskami szkolnymi) – 7
- Liczba podstawowych zespołów opieki zdrowotnej – 2
- Liczba policyjnych rewirów dzielnicowych – 3
- Liczba placówek pomocy społecznej – 1
- Liczba rodzin korzystających z różnych form pomocy społecznej – 682, spośród których bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego dotyczy 73 rodzin
- Liczba dzieci biorących udział w zajęciach organizowanych przez Placówkę Wsparcia Dziennego – 30 (Stąporków) +15 (Hucisko)
- Placówka Wsparcia Dziennego w formie podwórkowej prowadzonej przez ZHP - 1 oddział
- Liczba placówek zapewniających schronienie – 1
- Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej:
 - 2014 r. – 9
 - 2015 r. – 12
 - 2016 r. – 12
 - 2017 r. – 9
- Liczba dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo – wychowawczych:
 - 2014 r. – 2
 - 2015 r. – 4
 - 2016 r. – 4
 - 2017 r. – 5
- Liczba sporządzonych Niebieskich Kart:
 - 2014r. – 57
 - 2015r. – 82
 - 2016r. – 50
 - 2017 r. - 60

- Liczba spraw rozpatrywanych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

2015 r. – 44

2016 r. – 44

2017 r. – 59

Liczba spraw skierowanych przez GKRPA do Sądu Rodzinnego:

2014 r. – 30

2015 r. – 15

2016 r. – 22

2017 r. - 15

Podkreślić należy, że na podstawie statystyk prowadzonych w tut. Miejsko – Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej obserwowany jest ostatnio wzrost skali zagrożeń dla rodziny, głównie poprzez przemoc w rodzinie i zaniedbania rodziców, najczęściej związane z nadużywaniem alkoholu (co wynika m.in. z danych zawartych w Niebieskich Kartach (64 NK– stan na dzień 30 listopada br.).

Liczba dostępnych punktów sprzedaży napojów alkoholowych – 63, w tym 7 lokali gastronomicznych (z przeznaczeniem do spożycia w miejscu sprzedaży) i 56 sklepów (do spożycia poza miejscem sprzedaży).

Z diagnozy społecznej środowiska lokalnego gminy Stąporków wynika, że aż 28-29% ankietowanych uczniów w tych szkołach, zarówno miejskich jak i wiejskich przyznało się, że piło alkohol. Natomiast w gimnazjach miejskich przyznało się do tego aż 64% respondentów. Łącznie aż 65% uczniów wiejskich szkół podstawowych i 20% miejskich miało kontakt z alkoholem w wieku 10 lat lub mniej, a 59% uczniów miejskich szkół podstawowych (25% uczniów wiejskich SP) próbowało alkoholu już w wieku 12 lat. Należy zwrócić także uwagę na to, że ok. 5% uczniów szkół podstawowych, 5% gimnazjalistów miejskich oraz 6% uczniów szkół średnich podało, że są przez rodziców wyzywani, a wobec 8% najmłodszych uczniów wiejskich stosowane są groźby. Podkreślenia wymaga także, iż uczniowie szkoły podstawowej są zdania, że ich rodzice rzadko kontaktują się ze szkołą (ok. 58%). Uczniowie gimnazjum i szkoły średniej podali zaś taką odpowiedź w 55%. Taka skala problemów w zakresie wypełniania funkcji opiekuńczo – wychowawczych, która bez wątpienia znajduje także potwierdzenie w danych będących w posiadaniu tutejszego Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, w pełni uzasadnia prowadzenie warsztatów wspierającego rodzicielstwa.

Rozdział III Strategiczne kierunki realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2019 rok

1. Wprowadzenie programów rozwijania umiejętności życiowych dzieci i młodzieży – jako strategia wiodąca w profilaktyce.
2. Wspieranie działań nastawionych na minimalizowanie czynników ryzyka takich jak: deficyty w funkcjonowaniu rodziców, brak odpowiednich umiejętności psychospołecznych dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem trudności w nawiązywaniu relacji z rówieśnikami.
3. Wspieranie edukacji normatywnej skierowanej do nastolatków w wieku 11 – 19 lat.
4. Wzmacnianie pozytywnych relacji na linii nauczyciel – uczeń – rodzic.
5. Wspieranie prospołecznych działań młodzieży przez mentorów/tutorów, programów leaderskich i działań rówieśniczych z obszaru profilaktyki i promocji zdrowia.
6. Wspieranie działalności opiekuńczo-wychowawczej prowadzonej dla dzieci i młodzieży, ze szczególnym uwzględnieniem działań skierowanych do dzieci z grup ryzyka, a także dla uczestników zajęć współorganizowanych przez Placówkę Wsparcia Dziennego.
7. Programy wczesnej interwencji skierowane do młodzieży eksperymentującej z substancjami psychoaktywnymi.
8. Większa współpraca w zakresie działań w obszarze profilaktyki szkolnej w oparciu o cykliczne rekomendowane programy profilaktyczne. Prowadzenie działań o charakterze akcyjnym, które stanowić będą uzupełnienie oraz wzbogacenie realizowanych programów profilaktycznych.
9. Realizacja pozalekcyjnych zajęć sportowych, jako integralny element programu profilaktycznego uwzględniającego szeroki zakres zagadnień związanych ze zdrowym stylem życia (konstruktywne budowanie postaw młodych ludzi wobec używek, wzmacnianie czynników chroniących wobec rozwiązywania konfliktów oraz eliminowania przemocy).
10. Monitorowanie skali zagrożeń społecznych w środowisku lokalnych poprzez sporządzenie lokalnej diagnozy za pomocą przeprowadzonych badań i sondaży.
11. Współpraca Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji i innych instytucji w kierunku prawnego egzekwowania przestrzegania ustawowego zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia oraz w obszarze kierowania na programy wczesnej interwencji młodzieży eksperymentującej.
12. Współdziałanie oraz pomoc w szkoleniu grup zawodowych i osób związanych bezpośrednio lub pośrednio z realizacją Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów

Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii (członkowie Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, osoby zatrudnione w ramach świadczenia poradnictwa w zakresie uzależnień, współuzależnień, przeciwdziałania przemocy, a także poradnictwa i konsultacji prawnych, policja, pomoc społeczna, pedagodzy, służba zdrowia i inni zaangażowani w realizację w/w programu).

13. Budowanie lokalnych koalicji na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, także w ramach porozumień z innymi samorządami lokalnymi oraz nagłaśnianie działań przy okazji różnych wydarzeń w gminie.

Aby wdrożyć tę strategię konieczna jest współpraca i tworzenie zintegrowanego systemu profilaktyki gminnej angażującego wiele grup społeczności lokalnej (oprócz młodzieży i rodziców także wychowawców, sprzedawców napojów alkoholowych, przedstawicieli samorządu itp.)

Rozdział IV Adresaci programu

Adresatami Programu są wszyscy mieszkańcy Gminy Stąporków, a w szczególności dzieci i młodzież szkolna, osoby uzależnione od alkoholu, osoby pijące szkodliwie, a także rodziny (w tym osoby współuzależnione, Dorosłe Dzieci Alkoholików) i najbliższe otoczenie osób z problemem alkoholowym. Odbiorcami ponadto będą osoby doświadczające przemocy w rodzinie oraz jej sprawcy.

Rozdział V Cele programu

Zwiększenie zakresu działań profilaktycznych w odniesieniu do dzieci i młodzieży, uczniów placówek oświatowych oraz będących uczestnikami zajęć Placówek Wsparcia Dziennego; edukacja publiczna w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom oraz przemocy w rodzinie; wzmocnienie aktywności w zakresie promocji zdrowego stylu życia oraz ograniczenie spożywania alkoholu i związanych z tym problemów społecznych, rodzinnych jak również zdrowotnych.

Cele operacyjne:

- a) Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, zagrożonych uzależnieniem oraz ich rodzin.
- b) Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
- c) Współpraca i wspieranie instytucji i organizacji pozarządowych w działaniach i programach na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin oraz krzewieniu trzeźwości i abstynencji.
- d) Szerzenie i wspieranie działalności profilaktycznej, a tym samym podnoszenie poziomu wiedzy

społeczeństwa na temat problemów i zagrożeń związanych z używaniem alkoholu i narkotyków oraz możliwością zapobiegania temu zjawisku.

e) Wspieranie działalności informacyjno-edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

f) Przeciwdziałanie agresji w szkole, w domu, na ulicy, związanej z używaniem alkoholu oraz substancji psychoaktywnych.

Misja

Diagnoza problemów alkoholowych oraz narkomanii na terenie gminy Stąporków wskazuje, że ich wymiar społeczny i ekonomiczny dyktuje konieczność strategicznego traktowania działań służących ich rozwiązywaniu. Mając powyższe na względzie, za misję przyjmuje się:

Podjęmowanie, wspieranie i inspirowanie działań na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w gminie Stąporków.

Rozdział VI Zadania i sposób ich realizacji

Zgodnie z postanowieniami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz Narodowego Programu Zdrowia do głównych zadań gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych należą m.in.:

I. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień pomocy społecznej, psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie:

1. Współpraca z oddziałami leczenia odwykowego.
2. Dofinansowanie terapii stacjonarnych i wyjazdowych oraz innych zajęć terapeutycznych zwiększających skuteczność leczenia odwykowego, skierowanych dla osób uzależnionych, pijących ryzykownie i szkodliwie oraz członków ich rodzin.
3. Rehabilitacja, tj. wsparcie po leczeniu, zapobieganie nawrotom w celu: zachowania abstynencji, poprawy zdrowia psychicznego, nabycia umiejętności potrzebnych do rozwiązywania problemów emocjonalnych, rozwoju osobistego, odbudowania więzi rodzinnej. Realizacja działań zmierzających do aktywizacji zawodowej i społecznej osób uzależnionych.

4. Finansowanie zadań z zakresu profilaktyki i edukacji zdrowotnej oraz programów polityki zdrowotnej, adresowanych między innymi do:
 - osób uzależnionych
 - rodzin osób uzależnionych
 - DDA
 - dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem i ich rodzin
 - ofiar przemocy
 - osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
5. Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego uwzględniającego pomoc osobom uzależnionym i ich rodzinom, tj. specjalista ds. uzależnień, współuzależnień, psycholog, prawnik, pomoc terapeuty rodzinnego.
6. Wspieranie działań grup samopomocowych, pomoc merytoryczna i lokalowa grupom wsparcia.
7. Organizacja i finansowanie szkoleń i zajęć warsztatowych z zakresu metod wczesnego rozpoznawania i wczesnej interwencji dla wybranych grup pracowników służby zdrowia, nauczycieli, pedagogów szkolnych, pracowników socjalnych, pracowników domów pomocy społecznej.
8. Dofinansowanie działalności specjalistycznych miejsc pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie (ośrodki i punkty interwencji kryzysowej, schroniska, placówki udzielające pomocy dzieciom – ofiarom przemocy w rodzinie, itp.).
9. Finansowanie działań profilaktyczno – terapeutycznych dla ofiar przemocy domowej przy współpracy z Zespołem Interdyscyplinarnym.
10. Finansowanie superwizji/konsultacji lub innych form wsparcia dla osób zaangażowanych w udzielanie pomocy dotkniętym problemem alkoholowym/problemem przemocy.

Wskaźniki realizacji zadania:

- liczba osób biorących udział w programach terapeutycznych, sesjach/warsztatach terapeutycznych,
- liczba grup samopomocowych,
- liczba osób korzystających ze szkoleń,
- liczba osób, które skorzystały z poradnictwa specjalistycznego w zakresie uzależnień i współuzależnień, przeciwdziałania przemocy, a także poradnictwa i konsultacji prawnych,
- ilość korzystających z programów readaptacyjnych,
- liczba osób, które uzyskały informacje o możliwości pomocy osobom dotkniętym chorobą alkoholową i ich rodzinom, w tym z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

II. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych; tworzenie dzieciom i młodzieży warunków do trzeźwego i zdrowego stylu życia m.in. poprzez organizację czasu wolnego, (także w okresie wolnym od nauki). Wzmacnianie czynników chroniących i motywujących do większej aktywności w życiu społecznym.

1. Finansowanie szkolnych programów profilaktycznych; szkoleń dla kadry pedagogicznej w zakresie prowadzenia zajęć profilaktycznych; a także programów profilaktycznych skierowanych do rodziców.
2. Organizacja i finansowanie programów edukacyjno-profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, w tym programów profilaktycznych rekomendowanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego.
3. Realizacja programów rozwijania umiejętności życiowych dzieci i młodzieży – jako element wiodący w profilaktyce.
4. Organizacja lokalnych kampanii, promujących zdrowy – trzeźwy styl życia, kampanii dot. przeciwdziałania narkomanii, przeciwdziałania uzależnieniom oraz HIV/AIDS.
5. Uczenie umiejętności służących zdrowemu i trzeźwemu stylowi życia, stanowiących alternatywę wobec używania alkoholu przez dzieci i młodzież, poprzez wydarzenia o charakterze:
 - kulturalno – turystycznym,
 - edukacyjno – artystycznym,
 - sportowym, które stanowią będą uzupełnienie oraz wzbogacenie realizowanych programów profilaktycznych.
6. Współfinansowanie działalności profilaktycznej Placówki Wsparcia Dziennego „Dobra Przestrzeń” działającej w strukturze Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stąporkowie.
7. Wspieranie prospołecznych działań młodzieży przez mentorów/tutorów, programów leaderskich i działań rówieśniczych z obszaru profilaktyki i promocji zdrowia.
8. Realizacja pozalekcyjnych zajęć sportowych, jako integralny element programu profilaktycznego uwzględniającego szeroki zakres zagadnień związanych ze zdrowym stylem życia (konstruktywne budowanie postaw młodych ludzi wobec używek, wzmacnianie czynników chroniących wobec rozwiązywania konfliktów oraz eliminowania przemocy).
9. Organizowanie i prowadzenie zajęć dla dzieci i młodzieży w okresie ferii i wakacji, z zachowaniem warunków przeprowadzenia działań profilaktycznych dot. uzależnień,

10. Wspieranie programów i przedsięwzięć profilaktycznych, opracowanych i skierowanych do rodzin, umacnianie postaw prospołecznych.
11. Warsztaty wspierającego rodzicielstwa.
12. Budowanie lokalnych koalicji na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, także w ramach porozumień z innymi samorządami lokalnymi oraz nagłaśnianie działań przy okazji różnych wydarzeń w gminie.
13. Monitorowanie skali zagrożeń społecznych w środowisku lokalnych poprzez sporządzenie lokalnej diagnozy za pomocą przeprowadzonych badań i sondaży.
14. Działalność profilaktyczno – edukacyjna, związana z przeciwdziałaniem uzależnieniom oraz przemocy, w tym: zakup czasopism, książek, publikacji oraz materiałów niezbędnych do prowadzenia zajęć.

Wskaźniki realizacji zadań:

- ilość świetlic/ placówek wsparcia dziennego/ punktów realizujących programy m.in. opiekuńczo-wychowawcze działających na terenie gminy,
- ilość programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży oraz liczba uczestników,
- ilość zakupionych broszur, literatury, ulotek, plakatów,
- ilość przeprowadzonych kampanii ogólnopolskich i lokalnych,
- ilość zorganizowanych imprez/ wydarzeń promujących rodzinę, zdrowy i trzeźwy styl życia (liczba uczestników),
- ilość dzieci i młodzieży uczestniczących w programach.

III. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień.

1. Współpraca i wspomaganie działalności profilaktycznej organizacji pozarządowych i innych jednostek pożytku publicznego w obszarze rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
2. Promowanie ciekawych projektów i inicjatyw społecznych w obszarze profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej zarówno w środowisku lokalnym jak i podczas wyjazdów.

Wskaźniki realizacji zadań:

- liczba osób korzystających z różnych form pomocy,
- liczba organizacji/programów.

IV. Zapewnienie działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i innych podmiotów realizujących zadania z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania przemocy:

1. Zapewnienie prawidłowego funkcjonowania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Stąporkowie, Zespołu Interdyscyplinarnego oraz zespołów problemowych Komisji.
2. Szkolenia dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i innych podmiotów realizujących zadania z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania przemocy.
3. Zwrot kosztów podróży, związanych z wykonywaniem funkcji członka Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych a w szczególności zwrot kosztów podróży za uczestnictwo w szkoleniach.

Wskaźniki realizacji zadań:

- liczba przyjętych wniosków o objęcie leczeniem odwykowym,
- liczba osób, z którymi członkowie Komisji przeprowadzili rozmowy motywujące do podjęcia leczenia w związku z nadużywaniem alkoholu,
- liczba osób, które podjęły leczenie bez kierowania sprawy do sądu, po przeprowadzeniu przez Komisję rozmowy motywującej,
- liczba osób, wobec których Komisja wystąpiła do sądu z wnioskiem o wydanie postanowienia o obowiązku podjęcia leczenia odwykowego,
- ilość przeprowadzonych kontroli w punktach sprzedaży napojów alkoholowych.

V. Ograniczanie dostępu do alkoholu.

Ograniczanie dostępności alkoholu stanowi jedno z najbardziej efektywnych narzędzi ograniczania poziomu spożycia napojów alkoholowych oraz rozmiarów szkód zdrowotnych i społecznych nim spowodowanych. W niewielkim zakresie ograniczenia określone zostały na poziomie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi dające pewne uprawnienia na szczeblu gminy. Ograniczanie dostępności alkoholu na szczeblu lokalnym odbywać się będzie poprzez:

1. Przestrzeganie limitu punktów sprzedaży alkoholu oraz warunki ich usytuowania - uchwała Rada Miejska w Stąporkowie w odrębnych uchwałach.
2. Współpraca Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji i innych instytucji w kierunku prawnego egzekwowania przestrzegania zasad ustawowego zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia.

3. Organizacja szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych/ zakup kontrolowany.

Wskaźniki realizacji zadań:

- ilość punktów sprzedaży napojów alkoholowych,
- ilość przeprowadzonych kontroli w punktach sprzedaży napojów alkoholowych,
- ilość interwencji w związku z naruszeniem zakazu sprzedaży, reklamy i promocji napojów alkoholowych.

Rozdział VII Realizacja programu

1. Jednostką realizującą niniejszy program jest **Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stąporkowie** oraz Urząd Miejski w Stąporkowie.
2. Zadania programu realizowane są w partnerstwie z:
 - Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Stąporkowie,
 - Zespół Interdyscyplinarny,
 - Komisariat policji w Stąporkowie,
 - Organizacje pozarządowe, zgodnie z uchwałą Rady Miejskiej w sprawie współpracy z tymi organizacjami.

3. Wynagrodzenie Członków Gminnej Komisji

Ustala się wynagrodzenie dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Stąporkowie w następujący sposób:

- a) za udział w posiedzeniach plenarnych, tj. dwa razy w miesiącu zgodnie z harmonogramem pracy Komisji
 - w wysokości 450,00 zł brutto przewodniczący i sekretarz,
 - w wysokości 400,00 zł brutto członkowie, wynagrodzenie za udział w posiedzeniu wypłacane jest na podstawie listy obecności zatwierdzonej przez Przewodniczącego Komisji;
- b) za kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych
 - w wysokości 120,00 zł brutto, wynagrodzenie za przeprowadzone kontrole wypłacane jest na podstawie protokołu z kontroli wraz z listą osób, biorących udział w kontroli zatwierdzonej przez Przewodniczącego Komisji;
- c) za udział w posiedzeniu zespołu interwencyjno – motywacyjnego
 - w wysokości 120,00 zł brutto, wynagrodzenie za udział w posiedzeniu zespołu interwencyjno – motywacyjnego na podstawie listy obecności zatwierdzonej przez

Przewodniczącego Komisji.

Rozdział VIII. Finansowanie programu

Źródłem finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w roku 2019 są dochody własne Gminy z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych. Dochody z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż alkoholu i wydatki na realizację zadań określonych w niniejszym Programie będzie zawierała uchwała Rady Miejskiej w Stąporkowie w sprawie budżetu Gminy Stąporków na rok 2019.

Środki finansowe niewykorzystane w roku 2019 nie zostaną przesunięte, jako środki niewygasające do kontynuacji zadań w roku następnym.

Rozdział IX. Monitorowanie problemów uzależnień na terenie gminy Stąporków i ewaluacja programu

Systematyczne monitorowanie sytuacji w zakresie uzależnień od alkoholu dostarcza informacji do planowania działań profilaktycznych oraz oceny ich skuteczności. System monitorowania stanowi zaplecze informacyjne dla podmiotów realizujących zadania z zakresu rozwiązywania problemów uzależnień. Monitorowanie zjawisk związanych z uzależnieniami na terenie gminy polegają w szczególności na:

- ewaluacji realizowanych programów,
- analizie sprawozdań z realizacji poszczególnych zadań,
- przygotowywaniu sprawozdania dla Rady Miejskiej w Stąporkowie.

Ewaluacja Programu obejmuje systematyczne, konsekwentne zbieranie danych oraz ich analizę i interpretację, w celu sprawdzenia czy działania zaplanowane w Programie zostały przeprowadzone zgodnie z założeniami. Ponadto analiza przebiegu realizacji poszczególnych działań w ramach Programu ułatwia zaplanowanie dalszych działań i interpretację efektów ewaluacji wyników Programu. Ewaluacji Programu dokonuje się po zakończeniu jego realizacji. W roku 2019 przeprowadzone zostaną badania monitoringowe, które zobrazują jak zmieniło się postrzeganie problemów alkoholowych, potwierdzą czy działania były prowadzone we właściwych kierunkach i co ewentualnie należy zmienić.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii na terenie gminy Stąporków w 2019 roku

Załącznik nr 2 do Uchwały nr V/25/2018
Rady Miejskiej w Stąporkowie z dnia 20 grudnia 2018 roku
w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2019.

RAMOWY PLAN REALIZACJI ZADAŃ PROGRAMU
Dział 851 "Ochrona Zdrowia" Rozdział 85154 Przeciwdziałanie Alkoholizmowi

<i>Nazwa zadania</i>	<i>Sposób realizacji zadania</i>	<i>Realizator i podmioty współpracujące</i>	<i>Kategorie planowanych kosztów</i>
I. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień pomocy społecznej, psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.	1. Współpraca z oddziałami leczenia odwykowego. 2. Dofinansowanie terapii stacjonarnych i wyjazdowych oraz innych zajęć terapeutycznych zwiększających skuteczność leczenia odwykowego, skierowanych dla osób uzależnionych, pijących ryzykownie i szkodliwie oraz członków ich rodzin. 3. Rehabilitacja, tj. wsparcie po leczeniu, zapobieganie nawrotom w celu: zachowania abstynencji, poprawy zdrowia psychicznego, nabycia umiejętności potrzebnych do rozwiązywania problemów emocjonalnych, rozwoju osobistego, odbudowania więzi rodzinnej. Realizacja działań zmierzających do aktywizacji zawodowej i społecznej osób uzależnionych. 4. Finansowanie zadań z zakresu profilaktyki i edukacji zdrowotnej oraz programów polityki zdrowotnej, adresowanych między innymi do: ➤ osób uzależnionych ➤ rodzin osób uzależnionych ➤ DDA ➤ dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem i ich rodzin ➤ ofiar przemocy ➤ osób zagrożonych wykluczeniem społecznym 5. Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego uwzględniającego pomoc osobom uzależnionym i ich rodzinom, tj. specjalista ds. uzależnień, współuzależnień, psycholog, prawnik, pomoc terapeuty rodzinnego. 6. Wspieranie działań grup samopomocowych, pomoc merytoryczna i lokalowa grupom wsparcia. 7. Organizacja i finansowanie szkoleń i zajęć warsztatowych z	UM w Stąporkowie/ M-GOPS/ GKRPA/ ZI/ MGOKiS, firmy i osoby, którym zostanie zlecone wykonanie zadania, organizacje pozarządowe, podmioty lecznicze, policja.	W szczególności: - wynagrodzenia dla terapeutów, specjalistów, trenerów, szkoleniowców, firm i instytucji, - wynagrodzenia konsultantów, - organizacja obozów rodzinno – terapeutycznych, rajdów trzeźwościowych – z zachowaniem obowiązku przeprowadzenia zajęć terapeutycznych, - koszty szkoleń dla osób realizujących zadanie, - koszty związane z poradnictwem specjalistycznym, tj.: koszty zakupu materiałów biurowych, wyposażenia zapewniającego obsługę, koszty wynikające z tytułu umów ze specjalistami realizującymi poradnictwo, - inne koszty bezpośrednio związane z realizacją zadania.

**Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii na terenie gminy Stąporków w 2019 roku**

	zakresu metod wczesnego rozpoznawania i wczesnej interwencji dla wybranych grup pracowników służby zdrowia, nauczycieli, pedagogów szkolnych, pracowników socjalnych, pracowników domów pomocy społecznej. 8. Dofinansowanie działalności specjalistycznych miejsc pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie (ośrodki i punkty interwencji kryzysowej, schroniska, placówki udzielające pomocy dzieciom – ofiarom przemocy w rodzinie, itp.). 9. Finansowanie działań profilaktyczno – terapeutycznych dla ofiar przemocy domowej przy współpracy z Zespołem Interdyscyplinarnym. 10. Finansowanie superwizji/konsultacji lub innych form wsparcia dla osób zaangażowanych w udzielanie pomocy dotkniętym problemem alkoholowym/problemem przemocy.		
II. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo- wychowawczych i socjoterapeutycznych; tworzenie dzieciom i młodzieży warunków do trzeźwego i zdrowego stylu życia m.in. poprzez organizację czasu wolnego, (także w okresie ferii i wakacji). Wzmacnianie czynników chroniących i motywujących do większej aktywności w życiu społecznym.	1. Finansowanie szkolnych programów profilaktycznych; szkoleń dla kadry pedagogicznej w zakresie prowadzenia zajęć profilaktycznych; a także programów profilaktycznych skierowanych do rodziców. 2. Organizacja i finansowanie programów edukacyjno-profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, w tym programów profilaktycznych rekomendowanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego. 3. Realizacja programów rozwijania umiejętności życiowych dzieci i młodzieży – jako element wiodący w profilaktyce. 4. Organizacja lokalnych kampanii, promujących zdrowy – trzeźwy styl życia, kampanii dot. przeciwdziałania narkomanii, przeciwdziałania uzależnieniom oraz HIV/AIDS. 5. Uczenie umiejętności służących zdrowemu i trzeźwemu stylowi życia, stanowiących alternatywę wobec używania alkoholu przez dzieci i młodzież, poprzez wydarzenia o charakterze: ➤ kulturalno – turystycznym, ➤ edukacyjno – artystycznym, ➤ sportowym, które stanowić będą	M-GOPS/ GKRPA/ ZI/ MGOKiS, jednostki oświatowe, podmioty wyłonione w otwartym konkursie ofert, firmy i osoby, którym zostanie zlecone wykonanie zadania, policja, podmioty lecznicze.	W szczególności: - wynagrodzenia trenerów/ prelegentów/ firm realizujących zadanie, - materiały informacyjne i edukacyjne (m.in. literatura, ulotki, plakaty, foldery, broszury, banery, itp.), - materiały potrzebne do realizacji zajęć; wykonania transparentów, plakatów czy innych elementów kampanii własnych bądź regionalnych/ogólnopolskich, - koszty poniesione w wyniku organizacji wydarzeń o charakterze profilaktycznym, w tym poczęstunki dla biorących udział uczestników inicjatyw, - zakup, prenumerata materiałów profilaktycznych: prasa i książki specjalistyczne, - nagrody w konkursach i zawodach, - koszty związane z organizacją konferencji, warsztatów i szkoleń zarówno otwartych jak i dla realizatorów programu, - zakup sprzętu niezbędnego do realizacji zadania, w tym środków trwałych, - koszty ubezpieczenia i transportu uczestników zajęć, - koszty zakwaterowania i wyżywienia uczestników, - koszty wyjazdów edukacyjno –profilaktycznych, - koszty związane ze zleceniem wykonania diagnozy problemów społecznych, - inne koszty bezpośrednio związane z realizacją zadania.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na terenie gminy Stąporków w 2019 roku

	uzupełnienie oraz wzbogacenie realizowanych programów profilaktycznych. 6. Współfinansowanie działalności profilaktycznej Placówki Wsparcia Dziennego „Dobra Przestrzeń” działającej w strukturze Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stąporkowie. 7. Wspieranie prospołecznych działań młodzieży przez mentorów/tutorów, programów leaderskich i działań rówieśniczych z obszaru profilaktyki i promocji zdrowia. 8. Realizacja pozalekcyjnych zajęć sportowych, jako integralny element programu profilaktycznego uwzględniającego szeroki zakres zagadnień związanych ze zdrowym stylem życia (konstruktywne budowanie postaw młodych ludzi wobec używek, wzmacnianie czynników chroniących wobec rozwiązywania konfliktów oraz eliminowania przemocy). 9. Organizowanie i prowadzenie zajęć dla dzieci i młodzieży w okresie ferii i wakacji, z zachowaniem warunków przeprowadzenia działań profilaktycznych dot. uzależnień, 10. Wspieranie programów i przedsięwzięć profilaktycznych, opracowanych i skierowanych do rodzin, umacnianie postaw prospołecznych. 11. Warsztaty wspierającego rodzicielstwa. 12. Budowanie lokalnych koalicji na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, także w ramach porozumień z innymi samorządami lokalnymi oraz nagłaśnianie działań przy okazji różnych wydarzeń w gminie. 13. Monitorowanie skali zagrożeń społecznych w środowisku lokalnych poprzez sporządzenie lokalnej diagnozy za pomocą przeprowadzonych badań i sondaży.		
--	---	--	--

**Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii na terenie gminy Stąporków w 2019 roku**

	14. Działalność profilaktyczno – edukacyjna, związana z przeciwdziałaniem uzależnieniom oraz przemocy, w tym: zakup czasopism, książek, publikacji oraz materiałów niezbędnych do prowadzenia zajęć.		
III. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.	1. Współpraca i wspomaganie działalności profilaktycznej organizacji pozarządowych i innych jednostek pożytku publicznego w obszarze rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. 2. Promowanie ciekawych projektów i inicjatyw społecznych w obszarze profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej zarówno w środowisku lokalnym jak i podczas wyjazdów.	M-GOPS/GKRPA/UM w Stąporkowie, podmioty wyłonione w otwartym konkursie ofert lub w trybie pozakonkursowym, jednostki oświatowe firmy i osoby, którym zostanie zlecone wykonanie zadania.	W szczególności: - wynagrodzenie dla firm, instytucji, osób prowadzących warsztaty i szkolenia, konferencje, fora, - koszty związane bezpośrednio z organizacją konferencji/wydarzeń promujących projekty, a także inicjatywy społeczne w zakresie profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej tj. poczęstunek, materiały niezbędne do realizacji tego zadania, - wynagrodzenie prelegentów, - koszty przewidziane w ofercie podmiotu realizującego zadanie zlecone w trybie otwartego konkursu ofert, jeżeli są one niezbędne do realizacji zadania oraz w trybie pozakonkursowym, - inne koszty związane z realizacją zadania.
IV. Zapewnienie działania GKRPA i innych podmiotów realizujących zadania z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania przemocy.	1. Zapewnienie prawidłowego funkcjonowania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Stąporkowie, Zespołu Interdyscyplinarnego oraz zespołów problemowych Komisji. 2. Szkolenia dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i innych podmiotów realizujących zadania z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania przemocy. 3. Zwrot kosztów podróży, związanych z wykonywaniem funkcji członka Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, a w szczególności zwrot kosztów podróży za uczestnictwo w szkoleniach.	M-GOPS/ GKRPA/ ZI	W szczególności: - wynagrodzenia dla członków GKRPA, finansowanie obsługi administracyjno – technicznej, - koszty związane z zapewnieniem prawidłowego funkcjonowania Gminnej Komisji, w tym zakup niezbędnych do pracy Komisji materiałów, wyposażenia, urządzeń, - szkolenia dla członków GKRPA oraz podmiotów realizujących zadanie, - pokrywanie kosztów sądowych i wydawania opinii przez biegłych orzekających w sprawie uzależnienia od alkoholu oraz innych kosztów wynikających z realizacji zadania.
V. Ograniczenie dostępności alkoholu.	1. Przestrzeganie limitu punktów sprzedaży alkoholu oraz warunki ich usytuowania - uchwała Rada Miejska	MGOPS/ GKRPA, policja i inne podmioty	W szczególności: - koszty organizacji szkoleń dla sprzedawców alkoholu,

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii na terenie gminy Stąporków w 2019 roku

	w Stąporkowie w odrębnych uchwałach. 2. Współpraca Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji i innych instytucji w kierunku prawnego egzekwowania przestrzegania zasad ustawowego zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia. 3. Organizacja szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych/ zakup kontrolowany.	uprawnione, którym zadania zostaną zlecone.	w tym: wynagrodzenie dla firmy/osoby prowadzącej szkolenie, - zapewnienie poczęstunku, - wynagrodzenie dla firmy realizującej procedurę „zakup kontrolowanego”, -inne koszty wynikające z realizacji zadania.
--	---	--	--

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii na terenie gminy Stąporków w 2019 roku

Załącznik nr 3 do Uchwały nr V/25/2018
Rady Miejskiej w Stąporkowie z dnia 20 grudnia 2018 roku
w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2019.

RAMOWY PLAN REALIZACJI ZADAŃ PROGRAMU
Dział 851 „Ochrona Zdrowia” Rozdział 85153 – Przeciwdziałanie Narkomanii

Lp.	Nazwa zadania	Sposób realizacji	Realizatorzy i podmioty współpracujące	Kategorie planowanych kosztów
I.	Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem.	Współpraca z instytucjami zajmującymi się leczeniem narkomanii	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, MGOPS	- dofinansowanie udziału w wyjazdach terapeutycznych (np. ubezpieczenie, nocleg, dojazd itp.)
II.	Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii – pomocy psychologicznej i prawnej	Świadczenie poradnictwa specjalistycznego w zakresie uzależnień, współuzależnień, przeciwdziałania przemocy oraz poradnictwa i konsultacji prawnych.	MGOPS	- wynagrodzenia osób udzielających specjalistycznej pomocy osobom uzależnionym oraz ich rodzinom; -inne koszty związane z realizacją zadania
III.	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci	- Programy profilaktyczne, programy wczesnej interwencji dla dzieci i młodzieży np. „FreD goes net”, - wdrażanie na terenie gminy programów rekomendowanych, - organizacja szkoleń, warsztatów, pogadanek,	MGOPS, jednostki oświatowe, Policja, Sąd, kuratorzy, osoby i instytucje, którym zostanie zlecone realizowanie zadania.	W szczególności: - materiały informacyjne i edukacyjne (m.in. ulotki, plakaty, foldery, broszury), - wynagrodzenia dla osób i firm realizujących programy,

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii na terenie gminy Stąporków w 2019 roku

	i młodzieży	wywiadówek z zakresu profilaktyki uzależnień dla różnych grup odbiorców; - udział w akcjach promujących zdrowy sposób spędzania wolnego czasu.		- koszty zakupu programów oraz inne koszty bezpośrednio związane z realizacją zadania.
IV.	Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.	- Rozszerzenie zakresu szkoleń dla nauczycieli, rodziców, policjantów oraz innych osób zajmujących się zawodowo problemami narkomanii. Współpraca z organizacjami pozarządowymi przy organizacji przedsięwzięć profilaktycznych. - Współpraca z organizacjami pozarządowymi, kościołami i związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi w zakresie zapobiegania narkomanii. - Monitorowanie i uaktualnianie danych na temat instytucji, placówek oraz osób prowadzących działania profilaktyczne i lecznicze. - Współpraca z Krajowym Biurem do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii – stosowanie wyznaczonych przez Biuro standardów realizacji działań profilaktycznych oraz działań z zakresu pomocy osobom uzależnionym. - Współpraca z Policją w celu prowadzenia wspólnych działań.	MGOPS, Wydział Spraw Obywatelskich i Społecznych Urzędu Miejskiego w Stąporkowie, jednostki oświatowe, osoby i instytucje, którym zostanie zlecone realizowanie zadania.	- koszty szkoleń stacjonarnych i wyjazdowych, - koszty pikników, koncertów spotkań profilaktycznych, wydarzeń, itp. - zakup materiałów edukacyjnych, - inne koszty związane z realizacją zadania.